

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi osakesäästötilistä ja laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi osakesäästötilistä ja laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n muuttamisesta (HE 279/2018 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Eduskunta-aloite

Esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt seuraavan aloitteen:

- Toimenpideohjelma TPA 21/2017 vp Peter Östman kd ym. Toimenpideohjelma piensijoittajien sijoitussäästötijärjestelmän luomisesta Suomeen

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Paula Kirppu, valtiovarainministeriö
- markkinavalvoja Anu Ranta, Finanssivalvonta
- neuvonantaja Karlo Kauko, Suomen Pankki
- johtava lakimies Matti Merisalo, Verohallinto
- professori Jaakko Ossa, Turun yliopisto
- toimitusjohtaja Sari Lounasmeri, Suomen Pörssisäätiö
- johtaja Lea Mäntyniemi, Finanssiala ry
- johtaja Ann-Mari Kemell, Keskuskauppakamari
- hallituksen puheenjohtaja Timo Rothovius, Osakesäästäjien Keskusliitto ry
- erikoistutkija Ilpo Suoniemi, Palkansaajien tutkimuslaitos

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonta
- Veronmaksajain Keskusliitto ry

Valiokunnan mietintö TaVM 36/2018 vp

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITE

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki osakesäästötilistä. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annettua lakia.

Osakesäästötilistä annetussa laissa säädettäisiin oikeudesta tarjota osakesäästötilisopimusta, palveluntarjoajan aloittamisesta, säästösuoritusten tekemisestä sekä tuottojen maksusta ja säästövarojen nostosta. Lisäksi laissa säädettäisiin säästövarojen sijoittamisesta ja säilyttämisestä, palveluntarjoajan menettelytavoille asetettavista edellytyksistä, tiliin liittyvästä kirjanpidosta ja kuluista annettavista tiedoista. Osakesäästötilistä annetussa laissa säädettäisiin myös tilisopimuksen vähimmäissisällöstä sekä palveluntarjoajan ja säästäjän oikeudesta irtisanoa sopimus. Laissa ei säädettäisi erikseen luovutuksesta, panttauksesta, ulosmittauksesta tai varojen takaisinsaannista konkurssipesään.

Osakesäästötiliä saisivat tarjota luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset sekä niihin rinnastettavat Suomessa toimivat ulkomaiset palveluntarjoajat, jotka ovat sijoittautuneet Euroopan talousalueelle. Palveluntarjoajan menettelytapoihin sovellettaisiin sijoituspalvelulain säännöksiä.

Osakesäästötilille olisi mahdollista siirtää ainoastaan rahavaroja. Tilille tehtäviin talletuksiin asetettaisiin 50 000 euron enimmäisraja. Sen sijaan nostoihin ei asetettaisi euromääräisiä tai aikarajoituksia. Sijoituskohteet merkittäisiin säästäjän nimiin ja varat olisivat joko talletussuojan tai sijoittajien korvausrahaston suojan piirissä riippuen siitä, ovatko varat talletustilillä vai arvopapereina. Osakesäästötili olisi mahdollista avata myös alaikäisille henkilöille.

Palveluntarjoajan olisi pidettävä kirjanpitoa osakesäästötilin tapahtumista ja säästövaroilla hankituista varoista hankinta- ja myyntihintoihin viideltä vuodelta ja säilytettävä kirjanpito vähintään viisi vuotta osakesäästötilisopimuksen päättymisestä lukien. Palveluntarjoajan olisi annettava säästäjälle vähintään kerran vuodessa tiedot säästövaroista ja tilitapahtumista, perityistä kuluista sekä muista seikoista, joilla on säästäjälle olennaista merkitystä.

Osakesäästötilin verokohtelusta ja mahdollisista verokannusteista säädettäisiin erikseen verolaissa.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ää.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2019 samanaikaisesti osakesäästötiliä koskevien veromuutosten kanssa. Osakesäästötilille ei voida kuitenkaan ottaa vastaan varoja ennen 1 päivää tammikuuta 2020.

Toimenpidealoite

Toimenpidealoitteessa TPA 21/2017 vp ehdotetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin piensijoittajien sijoitussäästötilijärjestelmän luomiseksi Suomeen.

Valiokunnan mietintö TaVM 36/2018 vp

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleisiä huomioita ehdotetusta sääntelystä. Ehdotetulla sääntelyllä luotaisiin uusi sijoitusinstrumentti ja siihen kytketty veroregiimi (HE 275/2018 vp). Talousvaliokunta pitää ehdotettua sääntelyä kannatettavana ja puoltaa sen hyväksymistä peruseriaatteiltaan muuttamattomana, mutta eräin täsmennyksin, joiden arvioidaan parantavan sääntelyn sovellettavuutta ja selkeyttä.

Talousvaliokunta katsoo ehdotetun sääntelyn edesauttavan palveluntarjoajien välistä kilpailua ja lisäävän sijoitustuotteiden valikoimaa tavalla, jonka voidaan ennakoida lisäävän yksityishenkilöiden kiinnostusta sijoittamiseen luomalla verraten kevyesti hallinnoitu sijoittamisen muoto verokannustimiseen. Valiokunta on arvioinut, että erityisesti säännökset, jotka turvaavat yksinkertaisen irtisanomismahdollisuuden ja palveluntarjoajan vaihtamisen, ovat omiaan madaltamaan kynnystä tämän sijoitusmuodon käyttöön. Valiokunta pitää hyvänä myös sitä, ettei sijoitussäästösopimuksen sisällöstä säädetä laissa yksityiskohtaisesti; tämän arvioidaan edesauttavan palveluntarjoajien kilpailua myös sopimusehtojen osalta.

Osakesäästötilin verokohtelu poistaa luovutusvoittoverotuksen aiheuttaman lukkiutumisen, mikä puolestaan helpottaa sijoitusten hajauttamista. Tätä on pidettävä erityisen merkittävänä seikkana, koska hajauttaminen on tosiasiallisesti ainoa keino vähentää sijoittamisen riskejä tuotto-odotusta laskematta.

Sijoittajansuoja. Osakesäästötilillä oleviin rahavaroihin sovellettaisiin talletussuojaa ja varoilla hankittuihin sijoituskohteisiin sijoittajien korvausrahaston suojaa samoin edellytyksin kuin muihinkin talletuksiin ja arvopaperisijoituksiin. Palveluntarjoajien velvollisuus liittyä näihin suojajärjestelmiin on olennainen osa uutta sääntelyä, mikä tuo jälleen uuden elementin sijoittajien korvausrahaston sääntelyn uudistamistarpeisiin, joista valiokunta on lausunut viimeksi sijoituspalvelulain äskettäisten muutosten (TaVM 27/2018 vp — HE 277/2018 vp) yhteydessä. Monen pienesijoittajan näkökulmasta keskeisin osatekijä päätöksenteossa on alhainen riski. Edellä mainitun hajauttamisen näkökulmasta voisi olla perusteltua, että myöhemmässä vaiheessa sallittujen kohteiden joukkoon lisättäisiin myös sijoitusrahastot.

Tilin enimmäismäärä. Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota osakesäästötilin enimmäismäärän laskentaan. Talousvaliokunta huomauttaa, että 1. lakiehdotuksen 5 §:n 1 momentissa säädettäisiin rajauksesta, jonka mukaan osakesäästötilille voidaan tallettaa vain rahavaroja enintään 50 000 euron määrää. Talletusten enimmäismäärää laskettaessa otettaisiin kuitenkin huomioon myös tililtä tehdyt nostot, jolloin osakesäästötililtä varoja nostettaessa tulee eritellä tuottojen ja sijoitetun pääoman osuus vastaavasti kuin tuloverolain 53 b §:ssä on säädetty. Osakesäästötilin enimmäisraja voi siten täytyä ja alentua toistuvasti riippuen tilitapahtumien suunnasta ja määrästä. Palveluntarjoajan tulisi käytettävissä olevin keinoin pyrkiä valvomaan ja varmistamaan, ettei tilille voida tallettaa varoja yli sallitun enimmäismäärän. Talousvaliokunta pitää ehdotettua sääntelyä riittävän täsmällisenä ottaen huomioon, että kun osakesäästötilin enimmäismäärän laskennalla on yhteys verotettavan tuoton laskentaan, ei osakesäästötilissa ole jo tulkintaongelmien välttämiseksikään syytä tai tarpeen säätää laskentatavasta ehdotettua yksityiskohtaisemmin.

Valiokunnan mietintö TaVM 36/2018 vp

Säilytysjärjestelyt. Valiokuntakäsittelyssä on herännyt myös kysymys siitä, tulisiko laissa erikseen säätää, ettei osakesäästötiliin voi liittää kuin yhden arvo-osuustilin. Talousvaliokunta toteaa, että osakesäästötililain 5 §:n 1 ja 2 momentissa on säädetty palveluntarjoajan velvollisuudesta järjestää osakesäästötisopimuksen kokonaisuus siten, että säästäjällä on vain yksi henkilökohtainen rahatili ja että sopimukseen liitettyyn säilytykseen ei saa vastaanottaa muita kuin sopimuksessa mainittuja varoja. Ehdotetut palveluntarjoajan velvoitteet ovat omiaan johtamaan järjestelyyn, jossa säilytykseen on liitetty vain yksi arvo-osuustili Suomessa, eikä siitä olisi näin ollen tarpeen säätää erikseen. Koska sallittuja sijoituskohteita voi olla myös Suomen ulkopuolella, tarkempi sääntely voisi myös vaikeuttaa säilytysjärjestelyjä.

Sääntelyn edelleen kehittäminen. Ehdotetun sääntelyn eräs päätavoite on erilaisten sijoitusmuotojen sääntelyn yhdenmukaistaminen. Tässä katsannossa muutokset ovat oikeansuuntaisia, mutta jättävät edelleen kehittämistarpeita muun muassa sijoitusrahastojen sääntelyyn verrattuna. Hankintameno-olettan käytämisen mahdollisuuden vaikutus erilaisissa inflaatio-olosuhteissa ja tappioiden vähennyskelpoisuus nostohetkellä ovat eräitä keskeisiä arvioitavia elementtejä, joita tulee tarkastella, kun lain soveltamisesta alkaa kertyä kokemusta.

Toinen esille otettava tarkastelun kohde tulee olla tilin maksimimäärä. Koska käsillä olevan sääntelyn tavoite on kannustaa kaikenlaisten sijoittajien aktiivisuutta, on tässä vaiheessa perusteltua pitää enimmäismäärä hallituksen esityksen mukaisesti 50 000 eurossa. Ottaen kuitenkin huomioon sijoituspalveluiden tarjonnan markkinat talousvaliokunta arvioi, että käsillä olevaan sijoitusmuotoon kohdistuvien palvelumaksujen määräytymiseen vaikuttaa myös se, kuinka houkutteleva tämä sijoitusmuoto on palveluntarjoajan kannalta. Tässä nousee olennaiseksi elementiksi potentiaalinen asiakasvolyyymi, joka väistämättä rajautuu sääntelyyn sisäänrakennetun euromääräisen katon johdosta.

Toimenpidealoite TPA 21/2017 vp. Aloitteessa on ehdotettu, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin piensijoittajien sijoitussäästötilijärjestelmän luomiseksi Suomeen. Talousvaliokunta katsoo hallituksen esityksen toteuttavan saman päämäärän kuin mihin toimenpidealoite pyrkii, millä perusteella toimenpidealoite esitetään hylättäväksi.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki osakesäästötilistä

1 §. Soveltamisala. Talousvaliokunta toteaa, että lain 1 §:ää tulee täydentää viittauksella luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin. Soveltamisalan yleiset lakiviittaukset toimivat informatiivisina viittauksina toimijoille.

4 §. Finanssivalvonnan luettelo palveluntarjoajista ja Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus. Talousvaliokunta muistuttaa, etteivät Finanssivalvonnan valvontavaltuudet esitetyssä osakesäästötililaissa poikkea sijoituspalvelulain valvontavaltuuksista. Koska sijoituspalveluja, kuten toimeksiantojen vastaanottamista ja välitystä sekä omaisuudenhoitopalvelua, on mahdollista tarjota myös rajat ylittävästi, talousvaliokunta esittää valvontamahdollisuuksien parantamiseksi tietojen päivittämisvelvollisuuden lisäystä 4 §:n 1 momenttiin. Tällä vahvistettaisiin Fi-

Valiokunnan mietintö TaVM 36/2018 vp

nanssivalvonnan mahdollisuutta saada tietoja myös sellaisilta palveluntarjoajilta, jotka eivät kuuluisi sen suoran valvonnan piiriin.

8 §. Palveluntarjoajan menettelytapavelvoitteet. Talousvaliokunta ehdottaa, että informatiivisten säännösten poistamisella voitaisiin tässä yhteydessä säännöstä selkeyttää. Pykälässä on tarpeen säätää erikseen palveluntarjoajan menettelytapavelvoitteista koskien osakesäästötisopimuksen tarjoamista silloin, kun osakesäästötisopimuksen tarjoamisessa ei ole kyse sijoituspalvelun tarjoamisesta, johon sovellettaisiin sijoituspalvelulain säännöksiä suoraan lain nojalla. Osakesäästötisopimuksen tarjoamisen yhteydessä on mahdollista tarjota sijoituspalveluja, joiden tarjoamiseen liittyvistä menettelytapavelvoitteista on säädetty sijoituspalvelulaissa.

Pykälässä säädettäisiin palveluntarjoajan tiedonantovelvollisuudesta, joka kohdistuisi nimenomaisesti osakesäästötisopimuksen tarjoamiseen.

10 §. Osakesäästötilin kirjanpito sekä tiedot tuotoista ja kuluista sopimussuhteen aikana.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on punnittu kirjanpitovelvoitteen ajallista laajuutta. Asiantuntijoita kuultuaan talousvaliokunta pitää tarkoituksenmukaisimpana, että kirjanpitoa koskeva velvoite pidetään hallituksen esityksen mukaisena 5 vuotena, mutta säännöstä selkeytettisiin.

Pykälän 1 momentista poistettaisiin informatiivinen viittaus sijoituspalvelulakiin. Momentissa säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen asiakasraportoinnin ylittävästä velvollisuudesta toimittaa asiakkaalle vähintään kerran vuodessa kootusti tietoa osakesäästötilin tuotoista, kuten myyntivoitoista ja osingoista, ja asiakkaalta perityistä kuluista, säästövarojen arvosta sekä muista seikoista, joilla on säästäjälle olennaista merkitystä. Olennaista merkitystä säästäjälle olisi myös tieto enimmäistalletuksen määrästä. Vastaavan tyyppistä raportointia sisältyy omaisuudenhoitopalveluun, mutta osakesäästötiliin liittyvä raportointi ei edellyttäisi sopimusta omaisuudenhoitopalvelun liittämisestä osakesäästötisopimukseen.

Talousvaliokunta tähdentää, että kirjanpidon säilyttämisvelvoite alkaa kirjaamishetkestä ja päättyy viimeistään viisi vuotta sopimuksen päättymisestä. Palveluntarjoajan vaihtamistilanteessa edellisen palveluntarjoajan velvollisuus säilyttää kirjanpidon tiedot viisi vuotta kattaa sopimuksen päättymistä edeltäneen viiden vuoden jakson.

Pykälään lisättäisiin 3 momentti, jossa säädettäisiin palveluntarjoajan velvollisuudesta pitää kuitenkin jatkuvaa kirjanpitoa enimmäistalletuksen määrästä.

13 §. Säästäjän oikeus irtisanoa osakesäästötisopimus ja palvelun tarjoajan vaihtaminen.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin velvollisuus siirtää varojen lisäksi tieto enimmäistalletuksen määrästä palveluntarjoajan vaihtumistilanteessa.

16 §. Vahingonkorvausvelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin palveluntarjoajan vahingonkorvausvastuusta sijoituspalvelulaissa säädettyä vastaavasti siltä osin kuin vastuu liittyisi osakesäästötisopimukseen 10 §:ssä säädetyn kirjanpitovelvollisuuden laiminlyöntiin tai raportointipuutteisiin.

Valiokunnan mietintö TaVM 36/2018 vp

17 §. Valvonta ja hallinnolliset seuraamukset. Pykälän muotoilua tulee selkeyttää sen sovellettavuuden parantamiseksi.

18 §. Voimaantulo. Voimaantulosäännöksessä tulee huomioida lain voimaantulon ja soveltamisen alkamisen välinen aika sekä varata Finanssivalvonnalle riittävästi aikaa rekisteröinti-ilmoitusten käsittelyyn mahdollisesti samaan aikaan ajoittuvien ilmoitusten ruuhkautuessa.

2. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n muuttamisesta

40 §. Seuraamusmaksu. Pykäläviittaus muutettaisiin vastaamaan pykälässä muutoin noudatettua systematiikkaa, jossa viitatus lainkohdan sisältöä ei avata yksityiskohtaisesti.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 279/2018 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hylkää toimenpidealoitteen TPA 21/2017 vp.

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

osakesäästötilistä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan säästämistä koskevaan sopimukseen, jonka ehtojen mukaan rahavarat tulee tallettaa sopimuksessa nimetyille säästäjän henkilökohtaiselle tilille edelleen sijoitettavaksi tässä laissa määriteltyihin sijoituskohteisiin.

Valiokunnan mietintö TaVM 36/2018 vp

Osakesäästötiliin liittyvän pankkipalvelun tarjoamiseen sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) säädetään, ja sijoituspalvelun tarjoamiseen sovelletaan lisäksi, mitä siitä sijoituspalvelulaissa (747/2012) säädetään.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *palveluntarjoajalla* sitä, jolla on 3 §:n nojalla oikeus tarjota osakesäästötisopimusta;
- 2) *säästäjällä* luonnollista henkilöä, joka on tehnyt säästämissopimuksen palveluntarjoajan kanssa;
- 3) *osakesäästötilillä* talletuspankissa tai ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevassa sivuliikkeessä olevaa tiliä, jolle säästäjä tekee sopimuksen mukaisesti rahasuorituksia;
- 4) *säästövaroilla* säästäjän osakesäästötilille tekemiä rahasuorituksia sekä niiden sijoittamiseksi hankittuja sijoituskohteita ja niiden sijoittamisesta kertyneitä tuottoja.

3 §

Oikeus tarjota osakesäästötisopimusta

Oikeus tarjota osakesäästötisopimusta on:

- 1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitetulla talletuspankilla ja ulkomaisella ETA-luottolaitoksella;
- 2) sijoituspalvelulaissa (747/2012) tarkoitetulla sijoituspalveluyrityksellä ja ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä.

4 §

Finanssivalvonnan luettelo palveluntarjoajista ja Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta ylläpitää luetteloa tämän lain mukaisista palveluntarjoajista. Palveluntarjoaja saa tarjota osakesäästötisopimuksia ilmoitettuaan siitä Finanssivalvonnalle. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti vähintään kuukautta ennen toiminnan aloittamista ja siihen on liitettävä riittävä ja luotettava selvitys toiminnan järjestämisestä lain edellyttämällä tavalla. **Palveluntarjoajan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle viipymättä ilmoituksessa tarkoitettujen seikkojen muuttumisesta.**

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä sekä 10 §:ssä tarkoitettujen tietojen esittämisestä.

5 §

Säästösuoritusten tekeminen, säästövarojen tuottojen maksaminen ja säästövarojen nostaminen

Palveluntarjoaja saa osakesäästötisopimuksen nojalla vastaanottaa osakesäästötilille rahavaroja enintään 50 000 euron määrään asti. Varat on vastaanotettava sopimuksessa yksilöidylle hen-

Valiokunnan mietintö TaVM 36/2018 vp

kilökohtaiselle rahatilille eli osakesäästötillille. Varoja voidaan sijoittaa 6 §:ssä lueteltuihin sijoituskohteisiin. Sijoituskohteet hankitaan säästäjän nimiin.

Osakesäästötiliin liitettyyn henkilön nimissä olevaan säilytykseen ei saa vastaanottaa muita kuin sopimuksessa mainittuja varoja, jotka on hankittu osakesäästötilin säästövaroilla. Tilisopimuksesta on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, käytävä ilmi, että:

1) osakesäästötiliä saadaan käyttää ainoastaan osakesäästötilin säästövarojen vastaanottamiseen säästäjältä, säästövarojen sijoittamisesta johtuvien maksujen suorittamiseen ja sijoitusten myynnistä saatujen varojen vastaanottamiseen. Palveluntarjoaja saa lisäksi veloittaa tililtä tilisopimuksen mukaiset kulut ja palkkiot;

2) käyttöoikeus tilillä oleviin varoihin kuuluu säästäjälle.

Palveluntarjoajan on huolehdittava siitä, että säästövarojen sijoittamisesta saadut osingot sekä sijoituskohteiden ja niihin liittyvien oikeuksien luovutuksesta kertyvät varat suoritetaan osakesäästötillille, jollei varoja välittömästi sijoiteta uudelleen.

Säästövarat ovat nostettavissa koska tahansa säästäjän päätöksen mukaisesti yhdessä tai useammassa erässä.

6 §

Säästövarojen sijoittaminen

Säästövarat on sijoitettava yhteen tai useampaan seuraavista sijoituskohteista:

1) arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 1 §:n 1 kohdassa tarkoitettu arvopaperi, joka on kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (1070/2017) tarkoitettulla säännellyllä markkinalla tai mainitussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä Euroopassa tai Euroopan talousalueen ulkopuolella siihen rinnastettavan kaupankäynnin kohteena ja jonka liikkeeseenlaskija on velvollinen noudattamaan arvopaperimarkkinalain 3—10 luvun tai kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5 luvun 3 §:n mukaista taikka niihin rinnastettavaa tiedonantovelvollisuutta;

2) arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:n 1 kohdassa tarkoitettu arvopaperi, jonka liikkeeseenlaskuehdoissa on sitouduttu saattamaan arvopaperit kaupankäynnin kohteeksi yhden vuoden kuluessa liikkeeseenlaskusta edellä 1 kohdassa mainituissa kaupankäyntijärjestelmissä.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin sijoituksiin luetaan myös kohdassa mainittujen arvopaperien liikkeeseenlaskijoiden yhtiötapahtumien perusteella merkityt arvopaperit, joiden liikkeeseenlaskuehdoissa on sitouduttu saattamaan arvopaperit kaupankäynnin kohteeksi yhden vuoden kuluessa niiden liikkeeseenlaskusta kohdassa mainituissa kaupankäyntijärjestelmissä.

Säästövaroja ei saa kuitenkaan sijoittaa sellaisiin arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuihin arvopapereihin, joiden liikkeeseenlaskijan kaikkien osakkeiden määrästä tai äänivallasta säästäjä omistaa tai voi käyttää omistukseen rinnastettavaa päätösvaltaa suoraan tai välillisesti vähintään yhden kymmenesosan osuudella.

Osakeomistuksen määrää laskettaessa huomioidaan myös arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettulla tavalla säästäjän määräysvallassa olevat yhteisöt sekä sellaiset yhteisöt, joissa säästäjällä yksin tai yhdessä määräysvalta yhteisönsä kautta suoraan tai välillisesti on vähintään yhden kymmenesosan omistusosuus.

Säästäjän on ryhdyttävä viipymättä toimiin sellaisten sijoitusten, jotka eivät täytä tässä pykälässä säädettyjä edellytyksiä, myymiseksi.

Valiokunnan mietintö TaVM 36/2018 vp

7 §

Säästövarojen säilyttäminen

Palveluntarjoajan on järjestettävä osakesäästötiliin liittyvien säästövarojen säilytys, käsittely ja selvitys luotettavalla tavalla siten, ettei ole vaaraa niiden sekoittumisesta palveluntarjoajan omiin tai palveluntarjoajan toisen asiakkaan varoihin.

Varojen säilyttämiseen sovelletaan mitä sijoituspalvelulain 9 luvussa säädetään asiakasvarojen säilyttämisestä.

8 §

Palveluntarjoajan menettelytapavelvoitteet

Palveluntarjoajan on **hyvissä ajoin ennen osakesäästötisopimuksen tarjoamista annettava asiakkaalle riittävät tiedot palveluntarjoajasta ja osakesäästötisopimuksen ehdoista.**

9 §

Asiakkaan tunteminen

Palveluntarjoajan on tunnettava asiakkaansa ja tunnistettava henkilö, joka toimii asiakkaan luokun. Palveluntarjoajalla on oltava riittävät riskienhallintajärjestelmät, joilla se voi arvioida asiakkaista toiminnalle aiheutuvia riskejä. Palveluntarjoajan on viipymättä ilmoitettava rahanpesun selvittelykeskukselle epäilyttävästä liiketoimesta tai terrorismin rahoittamisen epäilystä siten kuin rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 4 luvun 1 §:ssä säädetään.

Asiakkaan tuntemisesta säädetään lisäksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa.

10 §

Osakesäästötilin kirjanpito sekä tiedot tuotoista ja kuluista sopimussuhteen aikana

~~Palveluntarjoajan tiedonantovelvollisuuteen sovelletaan mitä sijoituspalvelulain 10 luvun 5 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuudesta.~~ Palveluntarjoajan on pidettävä kirjanpitoa osakesäästötilin tapahtumista ja säästövaroilla hankituista **sijoituskohteista** hankinta- ja myyntihintoinen sekä annettava säästäjälle vähintään kerran vuodessa tieto säästövaroista ja niiden tuotosta, perityistä kuluista ja palkkioista sekä muista sellaisista sopimusta koskevista seikoista, joilla on säästäjälle olennaista merkitystä.

Kirjanpito tulee säilyttää viiden vuoden ajan ja vähintään viisi vuotta sopimuksen päättymisestä lukien.

Palveluntarjoajan kirjanpidon tulee kuitenkin aina sisältää ajantasainen tieto osakesäästötilin enimmäistalletuksen määrästä.

Valiokunnan mietintö TaVM 36/2018 vp

11 §

Osakesäästötilisopimuksen sisältö

Osakesäästötilisopimuksessa on todettava ainakin:

- 1) sopimuksen osapuolet;
- 2) kaikki sopimuksen nojalla perittävät maksut ja muut kulut sekä näiden määrätymisperusteet;
- 3) sijoituskohteet, joihin säästövaroja voidaan sijoittaa;
- 4) 13 §:n mukainen säästäjän oikeus irtisanoa sopimus ja 14 §:n mukainen oikeus keskeyttää säästäminen;
- 5) sopimukseen liittyvän osakesäästötilin tilinumeroja tiliin liitetyn säilytystilin numero;
- 6) tieto siitä, miten sijoitettujen säästövarojen arvo lasketaan 12 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa;
- 7) säästäjän vakuutus siitä, ettei hänellä ole muita voimassa olevia osakesäästötilisopimuksia.

Sopimus on päivättävä ja sopimuksesta on käytävä ilmi, että siihen sovelletaan tätä lakia. Mitä edellä 1 momentin 7 kohdassa säädetään ei sovelleta tämän lain 13 §:ssä tarkoitettuun palveluntarjoajan vaihtamisesta johtuvaan väliaikaiseen tilanteeseen.

12 §

Palveluntarjoajan velvollisuus irtisanoa osakesäästötilisopimus

Palveluntarjoaja ei saa irtisanoa osakesäästötilisopimusta lukuun ottamatta 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja tapauksia.

Jos palveluntarjoaja on asetettu selvitystilaan, yrityssaneeraukseen tai konkurssiin taikka on muuten menettänyt oikeutensa tarjota säästämissopimuksia, palveluntarjoajan, selvitysmiesten tai konkurssipesän on viivytyksettä irtisanottava sopimus ja siirrettävä säästövarat säästäjän ilmoittamalle toiselle palveluntarjoajalle. Palveluntarjoajan on irtisanottava osakesäästötilisopimus myös, jos säästäjä jättää toistuvasti tai törkeää huolimattomuutta osoittaen noudattamatta osakesäästötilisopimuksen ehtoja, eikä kirjallisesta huomautuksesta huolimatta korjaa rikkomusta. Irtisanomisilmoitukseen on liitettävä kehoitus ilmoittaa palveluntarjoajalle, selvitysmiehille tai konkurssipesälle tässä laissa tarkoitettu palveluntarjoaja, jonka kanssa säästäjä on tehnyt uuden osakesäästötilisopimuksen tai jolle säästövarat muutoin voidaan siirtää. Irtisanomisilmoituksesta on käytävä ilmi 3 momentissa ilmoituksen tekemiselle säädetty määräaika ja seuraamukset, jos ilmoitusta ei tehdä.

Jos palveluntarjoaja, selvitysmiehet tai konkurssipesä eivät ole saaneet 2 momentissa tarkoitettua säästäjän ilmoitusta uudesta palveluntarjoajasta kolmen kuukauden kuluessa irtisanomisilmoituksen vastaanottamisesta, palveluntarjoajan, selvitysmiesten tai konkurssipesän on viivytyksettä muutettava säästövarat rahaksi ja suoritettava ne säästäjälle mahdollisista vero- tai muista seuraamuksista riippumatta. Jos säästövarojen arvo riippuu rahoitusmarkkinoilla tapahtuvista noteerauksista, arvo määräytyy palautettaessa tässä momentissa tarkoitettun määräajan päättymispäivän myyntikurssin mukaisesti, jollei palveluntarjoajan ja säästäjän välillä ole toisin sovittu. Jos irtisanomisilmoituksen vastaanottamispäivästä ei voida esittää muuta selvitystä, postitse lähetetyn ilmoituksen katsotaan saapuneen säästäjälle seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä ja sähköisesti lähetetyn päivänä, jona se on lähetetty.

Valiokunnan mietintö TaVM 36/2018 vp

13 §

Säästäjän oikeus irtisanoa osakesäästötillisopimus ja palvelun tarjoajan vaihtaminen

Säästäjällä on oikeus irtisanoa osakesäästötillisopimus ja vaatia varojen siirtämistä sopimuksen päättymisestä lukien. Sopimuksen irtisanominen ei edellytä varojen realisointia, jos säästäjä on tehnyt toisen osakesäästötillisopimuksen, jolloin kertyneet säästövarat siirretään suoraan mainitun sopimuksen osapuolena olevalle palveluntarjoajalle.

Osakesäästötillisopimus on irtisanottava kirjallisesti. Irtisanomisilmoituksessa on mainittava, mille palveluntarjoajalle varat siirretään. Varat ja tieto enimmäistalletuksen määrästä on siirrettävä 30 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta. Varat vastaanottaneen palveluntarjoajan on ilmoitettava säästäjälle viivytyksettä varojen vastaanottamisesta. Irtisanottu sopimus lakkaa, kun varat on siirretty irtisanomisilmoituksessa mainitulle palveluntarjoajalle. Jos saapumispäivästä ei voida esittää muuta selvitystä, postitse lähetetyn ilmoituksen katsotaan saapuneen palveluntarjoajalle seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä ja sähköisesti lähetetyn päivänä, jona se on lähetetty.

14 §

Säästämisen keskeyttäminen

Säästäjällä on oikeus keskeyttää milloin tahansa suoritusten tekeminen osakesäästötillille. Sopimus jää tällöin voimaan muilta osin entisin ehdoin.

15 §

Osakesäästötillisopimuksen lakkaaminen säästäjän kuoleman johdosta ja lahjoituskielto

Sopimus lakkaa säästäjän kuollessa. Oikeus varoihin siirtyy säästäjän oikeudenomistajille.

Osakesäästötillillä olevia varoja ei voi lahjoittaa osaksi tai kokonaisuudessaan. Kiellon vastainen lahjoitus rinnastuu varojen nostamiseen tililtä.

16 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Mitä sijoituspalvelulaissa säädetään toiminnan järjestämisestä luotettavasti ja mitä sijoituspalvelulain 16 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetään vahingonkorvausvelvollisuudesta, sovelletaan myös tämän lain 10 §:n vastaiseen menettelyyn.

17 §

Valvonta ja hallinnolliset seuraamukset

Tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonta.

Valiokunnan mietintö TaVM 36/2018 vp

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat tämän lain 5 §:n 1 momentissa säädetyn 50 000 euron rajan ylittäminen, 10 §:n säännökset osakesäästötilin kirjanpidosta sekä 11 §:n 1 momentin 7 kohdassa säädetyn säästäjän vakuutuksen hankkimisen laiminlyönti osakesäästötilisopimuksessa.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain rikkomisesta määrättävistä hallinnollisista seuraamuksista säädetään mainitussa laissa.

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta ja käsitteistä markkinaoikeudessa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Sijoituspalvelujen tarjoamisesta ja toiminnan järjestämisestä on erikseen säädetty sijoituspalvelulaissa. Sijoituspalvelulain rikkomisesta määrättävistä hallinnollisista seuraamuksista säädetään mainitussa laissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

18 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Osakesäästötilille ei voida kuitenkaan ottaa vastaan varoja ennen 1 päivää tammikuuta 2020. Palveluntarjoaja ei saa aloittaa osakesäästötilisopimuksen tarjoamista ennen kuin kolme kuukautta on kulunut 4 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen tekemisestä, jos ilmoitus on tehty ennen 31 päivänä maaliskuuta 2020.

2.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 40 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laeissa 241/2018 ja (/) seuraavasti:

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:ssä, arvopaperiteleistä annetun lain 15 §:ssä, arvo-

Valiokunnan mietintö TaVM 36/2018 vp

osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:ssä, maksulaitoslain 48 a §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 2 §:ssä, sijoitusrahastolain 27 luvun 2 §:ssä, joukkorahoituslain 15 §:n 2 momentissa, luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:ssä, osakesäästötilistä annetun lain (/) 17 §:n 2 momentissa, kriisinratkaisulain 18 luvun 1 §:ssä tai vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 68 tai 71 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 13.2.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Martti Mölsä sin
varapuheenjohtaja Harri Jaskari kok
jäsen Touko Aalto vihr
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Laura Huhtasaari ps
jäsen Lauri Ihalainen sd
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Eero Lehti kok
jäsen Lea Mäkipää sin
jäsen Arto Pirttilahti kesk
jäsen Hanna Sarkkinen vas
jäsen Ville Skinnari sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller

Valiokunnan mietintö TaVM 36/2018 vp Vastalause

VASTALAUSE

Perustelut

Esityksellä HE 279/2018 vp säädettäisiin uudesta osakesäästötililaista, joka mahdollistaisi osakesäästötilien perustamisen ja käyttämisen sijoitustoiminnassa. Esitys liittyy kiinteästi valtiovarainvaliokunnassa käsitellyssä olevaan esitykseen (HE 275/2018 vp), joka koskee osakesäästötilin ja säästöhenkivakuutusten sekä kapitalisaatiosopimusten eli sijoitusvakuutusten verotusta. Osakesäästötilin merkitys perustuu nimenomaisesti sinne sijoitetulle varallisuudelle verolainsäädännössä esitetylle erityiselle verokohtelulle. Siksi tämän esityksen käsittelyn yhteydessä on välttämätöntä arvioida osakesäästötilille esitettyä verokohtelua.

Osakesäästötilin verohelpotukset puhkovat veropohjaa

Osakesäästötilin verotuksesta annetusta lakiesityksestä käy ilmi, että esitys kaventaisi merkittävästi veropohjaa ja antaisi mahdollisuuden välttää veroja. Tämä johtuu siitä, että osakesäästötilille kertyviä osinkoja ja myyntivoittoja ei veroteta. Toisaalta tilille kertynyt arvonnousu verotetaan pääomatuloverokannalla (tällä hetkellä 30 tai 34 %), kun varoja nostetaan tililtä. Tilille kertyneet arvonnousut jäävät kuitenkin kokonaan verottamatta, jos osakesäästötilille kertyneet varat siirtyvät perillisille perinnöllä. Vastaava verokohtelu on kohdistunut jo nyt sijoitusvakuutuksiin, joissa arvonnousujen verovapaus on koskenut myös sijoitusvakuutusten lahjoittamista. Niistä saadun kokemuksen perusteella voidaan arvioida, että merkittävä osa osakesäästötilille kertyvistä arvonnousuista jäisi kokonaan verottamatta. Muun muassa tämän vuoksi hallituksen esityksessä arvioidaan verotuottojen vähenevän vuositasolla noin 100 miljoonalla eurolla, kun osakesäästötilin käyttö yleisty.

Edellä esitetyn ohella veropohjan vuotoa aiheuttaa se, että osakesäästötilille kertyviä osinkoja ei veroteta, jos tilin haltija on ulkomainen. Tällä hetkellä kansainvälisten verosopimusten soveltueissa osinkovero on yleensä 15 prosenttia. Näissä tilanteissa Suomessa ei voitaisi verottaa myöskään myöhempiä nostoja osakesäästötililtä. Sama koskee myös tilanteita, joissa suomalainen osakesäästötilin haltija muuttaa ulkomaille. Hallituksen esityksestä käy ilmi, että vastaava verovapaus koskee myös ulkomaisia osakesäästötilin kaltaisia sijoitusmuotoja, jos ne ovat riittävän samanlaisia kuin osakesäästötili. Hallituksen esityksen arvion mukaan ulkomaille maksettavia osinkoja koskevat osakesäästötilistä aiheutuvat veromenetykset voisivat valtiovarainministeriön mukaan olla vuositasolla 56 miljoonaa euroa edellä mainitun 100 miljoonan lisäksi. Näiden mahdollisten veromenetysten vuoksi myös valtiovarainministeriön eri sijoitusmuotojen verokohtelua arvioinut työryhmä suhtautui kielteisesti siihen, että osakesäästötilin verovapautta sovellettaisiin myös osinkoihin hallituksen esittämällä tavalla.

Yhtenä esityksen tavoitteena on edistää eri sijoitusmuotojen verokohtelun neutraaliutta. Katsomme, ettei uusien aukkojen tekeminen veropohjaan ole toivottava suunta tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Pikemmin olisi syytä rajata olemassa olevien välillisten sijoitusinstrumenttien, kuten sijoitusvakuutusten, veroetuja ja verovälttelymahdollisuuksia. Pidemmän aikavälin tavoitteena tulisi olla, että välillisen sijoittamisen verokohtelua kehitettäisiin vastaamaan enemmän suoraan omistettujen arvopapereiden tuottojen verotusta.

Valiokunnan mietintö TaVM 36/2018 vp Vastalause

Osakesäästötilin aiheuttaman veropohjan vuodon toi esiin myös lainsäädännön arviointineuvosto raportissaan. Sen mukaan osakesäästötili ”ei edistä verojärjestelmän läpinäkyvyyttä ja yksinkertaisuutta” eikä ”myöskään noudata laajan veropohjan ja alempien verokantojen periaatetta”. Osakesäästötili on siis Suomen verotulojen ja hyvän verojärjestelmän periaatteiden kannalta ongelmallinen. Sitä voitaisiin perustella ainoastaan sillä, että näin saataisiin huomattavia yhteiskunnallisia hyötyjä.

Osakesäästötili ei hyödytä kansantaloutta, yrityksiä tai työllistymistä

Osakesäästötilin poikkeava verokohtelu voisi hyödyttää lähinnä niitä, jotka käyvät aktiivista osakekauppaa, ja voi siten johtaa piensijoittajien myyntitransaktioiden kasvuun. Arvopaperikauppojen lisääntymisellä ei kuitenkaan ole suoraa yhteyttä tuotannollisten investointien kehitykseen ja tuottavuuden kasvuun. Osakkeiden ja muiden sijoitustuotteiden tuotto on pitkällä aikavälillä riippuvainen ennen muuta reaalitalouden kehityksestä. Osakesäästötili lisäisi vaurautta ja kasvua vain, jos se parantaisi investointien kohdentumista tuottavampiin kohteisiin. Esimerkiksi valtiovarainministeriön yritysverotuksen asiantuntijaraportissa todettiin vuonna 2017, ettei piensijoittajiin kohdistuvalla verotuella mitä ilmeisimmin olisi tällaista vaikutusta. Tämä johtuu siitä, että pörssiin sijoittavien piensijoittajien merkitys investoinneille on vähäinen. Vakiintuneet yritykset saavat rahoitusta muualta, ja kasvuun tähtäävät start-upit toimivat pörssin ulkopuolella. Lisäksi ei ole todennäköistä, että piensijoittajilla olisi sellaista osaamista, tietoa ja riskinottokykyä, jonka ansiosta he osaisivat valita parempia rahoituskohteita kuin rahoitusalan ammattilaiset. Rahoituslaitosten ammattilaisten tehtävä on nimenoman allokoida investointipääomaa tehokkaasti. Niillä on yleensä enemmän tietoa ja mahdollisuuksia riskinottoon kuin tavallisella suomalaisella kotitaloudella, jolla on tilillä keskimäärin 5 000 euroa.

Yksittäisen sijoittajan näkökulmasta osakesäästötili voi johtaa jopa tarpeettomaan riskinottoon ja kulujen lisääntymiseen. Osakesäästötilillä voi säilyttää ainoastaan pörssiosakkeita ja pankkitalletuksia, mikä voisi johtaa siihen, että liian suuri osa varallisuudesta pidetään riskillisissä osakesijoituksissa, kun siirto vähäriskisempiin kohteisiin johtaisi veronmaksuun. Aktiivisella osakesijoittamisella ei välttämättä saavuteta olennaista tuottoetua passiiviseen osakesäästämiseen verrattuna, jossa hallinnointikulut ovat merkittävästi pienemmät. Tuottojen nostot osakesäästötililtä joutuisivat tyypillisesti jopa korkeamman verotuksen kohteeksi kuin suorista sijoituksista saata-va osingot, joten sitä kannattaisi hyödyntää lähinnä perintöihin liittyvässä verosuunnittelussa. Esimerkiksi lainsäädännön arviointineuvosto katsoi, että osakesäästötili ”lisää sijoittamiseen liittyviä kustannuksia”. Ei siis ole selvää, että osakesäästötili hyödyttäisi edes yksittäistä sijoittajaa — saati yhteiskuntaa.

Edeltävän perusteella voidaan todeta, että osakesäästötili tuskin lisäisi pitkäaikaissäästämistä tai palvelisi tuottavuuden tai talouden kasvua.

Myös yritysverotusta arvioineen valtiovarainministeriön asiantuntijatyöryhmän raportissa (12/2017) päädyttiin samaan johtopäätökseen; pienten osinkojen verovapautta koskevalla säännöksellä ei olisi ilmeistä ja välitöntä merkitystä kotimaisen talouskasvun, suomalaisten kotitalouksien taloudellisen aktiivisuuden ja sijoitusaktiivisuuden parantamisen kannalta. Huojennuksella ei myöskään olisi olennaista vaikutusta kotimaisten yritysten rahoituksen saannin parantamiseen.

Valiokunnan mietintö TaVM 36/2018 vp
Vastalause

sa. Listatut yhtiöt kasvattavat omaa pääomaa vain harvoin osakepääomaa korottamalla, eikä niissä tapauksissa piensijoittajien rahoituspanos ole yleensä keskeinen.

Osakesäästötilin vaikutuksia taloudelle voidaan myös arvioida muiden maiden kokemusten perusteella. Niiden perusteella voidaan sanoa, että ei ole mitään näyttöä, että osakesijoituksille annetulla verohuojennuksella luotaisiin kasvua. Esimerkiksi Ruotsissa on ollut vuodesta 2012 käytössä huomattavasti mittavammin verotuksessa tuettu ISK-tili. Se on aiheuttanut valtiolle 42 miljardin kruunun veromenetykset vuosina 2012—2017. Osakesijoittajien määrä on kuitenkin tuona aikana vähentynyt ja osakkeet ovat keskittyneet entistä harvemmille. ISK-tilistä on tullut suosittu, mutta se ei ole lisännyt sijoittajien määrää, vaan aiempia sijoituksia on kanavoitu ISK-tilin kautta.

Mitä ilmeisimmin verotuksella suosittu ISK-tili ei ole lisännyt osakesijoittamista Ruotsissa sen vuoksi, että verotusta alentamalla ei olennaisesti vaikuteta sijoittamattomuuteen. Osakesijoitukset ovat riskisijoituksia, jotka edellyttävät riittäviä varoja ja tietoa riskeistä. Heille, joilla on riittävää varallisuutta ja kykyä riskinottoon, osakesijoitukset ovat kannattavia ilman erillistä verotukea. Myös yritysverotuksen asiantuntijatyöryhmä katsoi vuonna 2017, ettei piensijoittajien verohuojennuksilla voida juuri vaikuttaa sijoittamisen suosioon: ”Kansalaisten sijoittamisaktiivisuuden kannalta ensisijaisia ja merkittävimpiä rajoitteita ovat kunkin henkilön mahdollisuudet ja kyvyt harjoittaa sijoittamista. Verohuojennuksella ei voida vaikuttaa näiden rajoitteiden olemassaoloon tai keventämiseen.”

Hallituksen esityksen mukainen osakesäästötili ja sille ehdotettu verokohtelu heikentävät veropohjaa ja johtavat veromenetyksiin. Uudistuksesta aiheutuisi merkittäviä haittoja, mutta sen mahdolliset hyödyt ovat kyseenalaisia. Näin ollen katsomme, ettei osakesäästötiliä tule ottaa käyttöön.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hylätään.

Helsingissä 13.2.2019

Lauri Ihalainen sd
Touko Aalto vihr
Hanna Sarkkinen vas
Ville Skinnari sd